

वंशाय n. die Spitze eines Bambusrohrs: °नृत्यादिडुर्घटव्यापार Śi. in Ind. St. 2, 86. = वंशाङ्कुर RĪĀAN. im ÇKDra.

वंशाङ्कुर m. Rohrschössling HALĀ. 3, 42.

वंशानुकीर्तन n. Verkündigung des Geschlechts, Genealogie. Verz. d. B. H. 128, a. राज°, यडु° ebend.

वंशानुक्रम m. Reihenfolge im Geschlecht, Genealogie RAGH. 18 in der Unterschr.

वंशानुग adj. 1) am höheren mittleren Theil eines Schwertes sich hinziehend, — sich befindend VARĀH. BRH. S. 30, 3. — 2) von Geschlecht zu Geschlecht übergend: श्रियः Spr. 2312.

वंशानुचरित n. sg. und pl. die Geschichte der verschiedenen Geschlechter als eines der fünf Lakshana eines Purāna VP. bei Muir, ST. 4, 217. BRĀG. P. 9, 1, 4 (वंश्यानु° ed. Bomb.). Verz. d. Oxf. H. 7, b, 1 v. u. 8, a, 15. Ind. St. 1, 18, 6.

वंशानुवंशचरित n. die Geschichte der älteren und neueren Geschlechter als eines der fünf Lakshana eines Purāna H. 232.

वंशावती f. N. pr. gaṇa शरादि zu P. 6, 3, 120.

वंशाह्व m. = वेणुयव RĪĀAN. im ÇKDra. unter d. l. W.

वंशिक (von वंश) n. Agallochum AK. 2, 6, 3, 28. — वंशिका s. u. वंशक.

वंशिन् in स्व° zu Jmds Geschlecht gehörig: धन्याः खलु भवतो (die Opfer) ये द्विजातीनां स्ववंशिनः (स्ववंशजाः die neuere Ausg.) HARIV. 9669.

वंशिवाद्य n. Flöte TITIBĀDIT. (s. u. कलक) wohl nur fehlerhaft für वंशी°.

वंशीधर 1) adj. eine Flöte haltend: Kṛshṇa PAÑĀR. 1, 5, 18. 12, 28. — 2) m. N. pr. eines Gelehrten Verz. d. B. H. No. 638. HALL 8.

वंशीय (von वंश) adj. zu Jmds Geschlecht gehörig: (पार्थिवाः) वंशीयाः सोमसूर्ययोः BRĀG. P. 12, 2, 25.

वंशीवदन m. N. pr. eines Scholiasten COLEBR. Misc. Ess. II, 46.

वंश्य (von वंश) adj. gaṇa दिगादि zu P. 4, 3, 54. 1) zum Hauptbalken gehend, an den Hauptbalken sich ansetzend; m. Verbindungsstück, Querbalken oder -leisten BRĀG. P. 11, 8, 32. वंशो नाम स्थूपासु निहितस्तिर्यवेणुः † वंश्यास्तस्मिन्नुभयतो निहिता वेणवः Comm. — 2) an das Rückgrat sich ansetzend; subst. ein Arm- oder Beinnochen BRĀG. P. 11, 8, 32. — 3) zur Familie gehörig, m. Familienglied, ein Vorfahr oder Nachkomme TRIK. 2, 7, 1. H. 713. M. 1, 61. 105. 3, 37. JĀṢH. 1, 60. 318. R. GORR. 2, 66, 21. P. 4, 1, 163. RAGH. 1, 66. 15, 35. H. 539. RĪĀA-TAR. 1, 190. 2, 151. BRĀG. P. 1, 12, 18. 9, 20, 1. 21, 21. वंश्यानुचरित 3, 7, 25. 9, 1, 4 (nach der Lesart der ed. Bomb.). 12, 7, 9. 16. तद्वंश्यासु aus dessen Familie stammend M. 7, 202. स्व° MBH. 13, 4370. RĪĀA-TAR. 3, 331. पर° Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 543, ÇI. 7. विशाल° KĀM. NITIS. 1, 2. शुद्ध° RAGH. 1, 69. विप्रुद्ध° RĪĀA-TAR. 3, 335. मरु° 337. भूयाल° 6, 366. पितृ°, पति°, मातृ° Spr. 4337. अभिषिक्तवंश्याः तत्रिया राजन्याः P. 6, 2, 34, Sch. ब्रह्म° BRĀG. P. 9, 20, 1. ऐल° MBH. 2, 569. R. 1, 35, 20. RĪĀA-TAR. 3, 127. Accent eines auf वंश्य ausgehenden comp. gaṇa वर्ग्यादि zu P. 6, 2, 131. zu derselben Lehrerliste gehörig P. 2, 1, 19. — 4) einem Geschlecht eigenthümlich: गुणाः RAGH. 18, 48. — 5) fehlerhaft für वंश्य KĀM. NITIS. 4, 65. — Vgl. राज°.

वंसग m. eine Bez. des Stiers: वर्षा यूथेव वंसगः कृष्टीरिपरि R. V. 1, VI. Theil.

7, 8. शिशीति वंसं तेसि न वंसगः 33, 1. 58, 4. 5, 36, 1. तिग्मशृङ्ग 6, 16, 39. 8, 33, 2. 10, 102, 7. 106, 5. 144, 3. AV. 18, 3, 36.

1. वक् = वच्. Davon विवक्ति (s. u. वच्), वक्मन्, वक्य.

2. वक् = वच् rollen, volvi: तदावक्त्रे रथ्याई न धेनाः R. V. 7, 21, 3. वङ्क, वङ्कते DĀTUP. 4, 14 (काटिल्ये). 21 (गती).

वकाल m. die innere Baumrinde, Bast: वकालमत्तैरमा ददे TBR. 3, 7, 4, 2. यस्य वृत्तस्य प्रसव्या वकालाः स पूयः linksläufig ÇĀṆKU. BA. 10, 2. पर्णा° Bast des Palāça (sonst पर्णावल्क) Schol. zu KĀT. ÇA. 303, 7. — Vgl. वल्क, वल्कल.

वकामुक्ता N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 338, b, 4 v. u.

वकुश m. Bez. eines best. im Laub der Bäume wohnenden Thieres (पर्णमृग) Suçr. 1, 202, 17.

वक्त्र, वङ्कते (गती) DĀTUP. 4, 27, v. l.

वक्त्रालिन् (aus वल्कालिन्) m. N. pr. eines Rshi BURN. Intr. 267.

वक्त्रास s. वक्त्रास.

वक्त्राल m. N. pr. eines Mannes Lot. de la b. l. 126. BURN. Intr. 391. fg., wo aber die Hdschr. वक्त्राल liest. वकुल Lot. de la b. l. 2.

वक्त्रार (von वच्) nom. ag. AK. 3, 1, 35 (= वावहक). H. 346 (= दावद). MED. t. 53 (= वाग्मिन् und पण्डित). sprechend, aussagend; Sprecher, Verkünder: असंतः R. V. 7, 104, 8. नकिर्वक्त्रा न दादिति Niemand darf sagen, er solle nicht geben, 8, 32, 15. 9, 75, 2. इति ब्रवीति वक्त्रारि (°रि Padap.) राराणः 10, 61, 12. AV. 2, 1, 4. ÇAT. BR. 14, 7, 1, 26. TAITT. ĀR. 7, 11. TAITT. UP. 1, 1. KAUSH. UP. 3, 8. MAITRAJUP. 6, 11 (auch ऋ°). R. V. PRĀT. 13, 1. M. 11, 35. किं करिष्यति वक्त्रारः श्रेता यत्र न विद्यते Spr. 666. दर्दरा यत्र वक्त्रारस्तत्र मौनं हि शोभनम् 2014. 3679. SĀB. D. 27. BRĀSHĀP.

83. दिनु शान्तासु वक्त्रारो मधुर्म् (शकुनाः) Suçr. 1, 107, 15. पुरा किल वेदमधीत्याध्येतारस्वरितं वक्त्रारो भवति so v. a. Lehrer, Meister SARVADARÇANAS. 137, 8. 9. एवं° so sprechend KATHĀS. 83, 31. स्फुट° Spr. 1623. वेदानाम् Verkünder MBH. 13, 1339. KĀTHOP. 1, 22. VARĀH. BRH. S. 2, S. 4, Z. 2 v. u. 101, 14. SARVADARÇANAS. 158, 17. 160, 3. क्लितस्य R. 4, 29, 28. अप्रियस्यापि वचनः Spr. 173. 3283. प्रियम् 2319. धर्मम् BRĀG. P. 6, 17, 6. उत्तरोत्तर° MBH. 2, 139. पथ्यहित° R. 3, 44, 2. प्रिय° 5, 37, 2. आशु ग्रन्थार्थवक्त्रा Spr. 4389. पुराणसंहिता° Verz. d. Oxf. H. 9, b, 12. तद्वक्त्रार M. 12, 115. BRĀG. P. 2, 9, 7. Redner so v. a. ein beredter Mann MBH. 2, 138. 1908. 3, 1811. 15711. R. 3, 75, 41. MRĀĀH. 137, 23. Spr. 934. 2447. VARĀH. BRH. 17, 9. सर्वेषु कार्येषु R. 1, 70, 16. उत्तरोत्तरयुक्ता 2, 1, 3 (°युक्तीनां st. °युक्ती च ed. Bomb.). विगृह्य वक्त्रा ein guter Kampfredner Suçr. 1, 333, 12. — Vgl. ऋति°, प्रिय°, ब्रह्म°.

वक्त्रव्य (wie eben) adj. 1) zu sprechen, zu sagen, zu verkünden H. a. u. 3, 504 (= वचोर्ह). MED. j. 103 (= वचनार्ह). °प्रशंस NIR. 11, 31. ÇAT. BR. 14, 7, 1, 26. PRAÇNOP. 4, 8 (was gesprochen wird). सर्वे स्वरा घोषवतो बलवतो वक्त्रव्याः KĀND. UP. 2, 22, 5. तस्मात्सत्यं हि वक्त्रव्यम् M. 8, 83. 104. MBH. 3, 2733. R. GORR. 1, 74, 4. तपि 3, 35, 26. 5, 56, 5. ÇĀK. 67, 5. VARĀH. BRH. S. 1, 8. 3, 91. 24, 4. 34, 52. 65. 79. एषाम् KATHĀS. 32, 57. 40. 7. 121, 177 (ऋ°). RĪĀA-TAR. 4, 223. BRĀG. P. 3, 6, 12. MĀRK. P. 23, 84. 69. 50. तस्य दोषो न वक्त्रव्यः so v. a. vorzuwerfen Spr. 1854, v. l. तत्संज्ञं वक्त्रव्यं वर्षम् zu benennen VARĀH. BRH. S. 8, 1. वाचं सवक्त्रव्याम् die Rede mit dem was gesagt wird BRĀG. P. 7, 12, 26. चरित्रे ब्रह्मवक्त्रव्ये worüber